

1 of 1 DOCUMENT

NRC Handelsblad

6 september 2012 donderdag

In de zorg wordt niet bezuinigd

SECTION: Opinie

LENGTH: 900 woorden

SAMENVATTING

Over zorg zijn de partijen duidelijk verdeeld. VVD, CDA en D66 leggen de nadruk op individuele verantwoordelijkheid, de rest wil dat iedereen meebetaalt. De vraag is met wie PvdA-leider Samsom wil regeren, aldus Margo Trappenburg.

VOLLEDIGE TEKST:

Een van de belangrijkste issues in deze verkiezingscampagne is de gezondheidszorg. Van de beroepsbevolking werkt 14 procent in de zorg; dit zijn 1,3 miljoen mensen. De gemiddelde Nederlander vindt gezondheid heel belangrijk, zo niet het belangrijkste in het leven. Kiezers zijn oud, worden oud of hebben ouders, schoonouders of grootouders die ziek zijn of ziek kunnen worden. Met zijn allen besteedden we in het afgelopen jaar 90 miljard euro aan zorg. Voor een modaal gezin legt de zorg beslag op bijna een kwart van het bruto inkomen. Het is heel terecht dat de zorg centraal staat bij deze verkiezingen.

Zorg is een veel toegankelijker issue dan onze staatsschuld, de Griekse/Spaanse/Franse staatsschuld en de eurocrisis. Veel kiezers kunnen de gevolgen van een Griekse exit uit de euro onmogelijk inschatten - en veel politici trouwens evenmin. Het valt moeilijk te zeggen wat er gebeurt als we de staatsschuld onder of boven de magische grens van 3 procent laten uitkomen, de prachtige doorrekeningen van het Centraal Planbureau ten spijt. De zorg snappen we daarentegen wel. Het is

een fijn, overzichtelijk binnenlands vraagstuk.

Het is ook prettig voor ons, kiezers, dat er op dit terrein echt wat te kiezen valt, en wel langs een bijna klassieke links-rechtslijn. Aan de rechterzijde van het politieke spectrum vinden we VVD, CDA en D66. Deze drie partijen willen -natuurlijk niet allemaal in gelijke mate en niet allemaal op precies dezelfde manier - het verplichte zorgverzekeringspakket verkleinen en de zorgtoeslag voor lagere inkomens beperken. Veel heil verwachten ze van eigen risico's of eigen bijdragen. Ook zetten ze alle drie in op een zogeheten 'scheiding van wonen en zorg' in de AWBZ. Als het aan hen ligt, hebben dementerende ouderen straks uitsluitend recht op medische zorg. Het is aan henzelf hoe en waar ze komen te wonen. Dementerende ouderen met eigen vermogen of met rijke familieleden kunnen zich een vier- of vijfsterrenzorgcomplex veroorloven. Minder gefortuneerde ouderen kunnen terecht in een soberder behuizing of moeten een beroep doen op hun kinderen.

Ter linkerkant - PvdA, SP, GroenLinks en op dit vlak nadrukkelijk ook de PVV en de Partij voor de Dieren - treffen we een bijna even grote eensgezindheid. Daar wil men stoppen met de marktwerking, ophouden met pretpoli's (hoestpoli's, plaspoli's, poeppoli's), meer inkomensafhankelijke premies en inkomensafhankelijke eigen bijdragen. In de AWBZ zetten ze in op kleinschalige woonvormen, meer privacy voor ouderen en meer handen aan het bed in verpleeg- en verzorgingshuizen.

Het grootste deel van het debat over de zorg gaat over het verplaatsen van kosten. Betalen we de zorg met zijn allen voor ons allen, naar rato van draagkracht (links), of doen we dat voortaan veel meer individueel en gaan we sparen voor onze oude dag (rechts)?

Een veel kleiner deel van het debat gaat over het daadwerkelijk terugbrengen van de kosten. Ook hiervoor zijn in de diverse partijprogramma's aanknopingspunten te vinden. Voor deze plannen vallen meerderheden te smeden over de links-rechtsscheidslijn heen. Bijna alle partijen willen schrappen in bureaucratie, administratie of managementlagen in de zorg. Veel partijen willen de honorering van medisch specialisten aanpakken, al dan niet door deze dokters in loondienst te laten werken. Enkele partijen - CDA, GroenLinks, ChristenUnie - willen, in navolging van minister Schippers (Volksgezondheid, VVD), een fundamenteel debat over de vraag hoe lang zorg nog zinvol is. Moet je hoogbejaarde mensen die meer dan één ernstige ziekte hebben in vliegende vaart naar het ziekenhuis brengen als ze hun been breken, hoewel je weet dat mensen daar ernstig van in de war raken en dat de kans dat hun been goed geneest heel klein is? Diverse partijen wijzen voorts op het belang van preventie.

Het grootste deel van het debat gaat daarentegen niet over het terugbrengen van de kosten, maar over het al dan niet verplaatsen ervan. Wie zijn stem op de zorgstandpunten wil baseren, heeft op dit vlak hulp en duidelijkheid nodig.

Voor de rechtse kiezer is het gemakkelijk. De coalitievoorkeuren op rechts interfereren niet hinderlijk met de zorg. De VVD wil niet in een coalitie met een linkse meerderheid. D66 wil niet regeren met de SP. Rechts stuurt aan op Paars III of op een brede

middencoalitie - VVD, PvdA en CDA, al dan niet met D66.

In beide gevallen zal de PvdA alleen staan met haar standpunt over zorg. De PvdA wil niet formeren tijdens de campagne. Links over het midden (PvdA, CDA, SP en GroenLinks), Paars III of een brede middencoalitie - Samsom spreekt zich er niet over uit. Politiek-strategisch is dit waarschijnlijk heel verstandig, maar voor de kiezer die links wil stemmen op zorg is het heel onbevredigend. Wordt de zorg voor de PvdA een onderhandelbaar breekpunt in coalities over rechts, of kunnen we beter kiezen voor de SP als we links willen stemmen op zorg?

Kan iemand dat aan Samsom vragen bij het volgende debat?

Margo Trappenburg is hoofddocent bij het departement bestuurs- en organisatiewetenschap van de Universiteit Utrecht en bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam.

LOAD-DATE: September 6, 2012

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: NRC Handelsblad